

از گوشه و کنار

پزشکیان در آیین نواختن زنگ آغاز سال تحصیلی جدید خطاب به دانش آموزان:

فکر کنید چه مشکلی از کشورمان را می‌توانید حل کنید؟

رئیس جمهور با اشاره به سوالی که امسال برای پرسش از دانش‌آموزان طراحی شده است، گفت: فکر کنید که چه مشکلی از کشورمان را می‌توانید حل کنید، هر کس می‌تواند حتی به تنهایی مشکلی را حل کند،اگر باهم اتحاد داشته باشیم می‌توانید مشکلات بزرگتر را بهتر حل کنید. مسعود پزشکیان صبح دوشنبه در آیین نواختن زنگ آغاز سال تحصیلی جدید، خطاب به دانش‌آموزان دبستانی مدرسه حضرت فاطمه زهرا (س) واقع در منطقه ۱۱ تهران، حل مشکلات مردم و کمک به توسعه کشور را یکی از مهمترین اهداف هر ایرانی دانست و خطاب به دانش‌آموزان گفت: شما نیز باید دست در دست هم دهید تا کشور را باهم بسازیم.

■ ■ ■

وزیر آموزش و پرورش:

مدارس غیردولتی را حذف می‌کنیم وزیر آموزش و پرورش گفت: ما فقط باید مدارس دولتی و نیازهای ویژه (مدارس استثنایی و سمپاد) داشته باشیم. مدارس دیگر شکل گرفته را حذف خواهیم کرد. علیرضا کاظمی، در برنامه گفتگوی ویژه خبری افزود: حدود ۱۶٫۵ میلیون دانش‌آموز و ۱۲۴ هزار دانش‌آموز پایه اول ابتدایی داریم که نسبت به سال گذشته حدود ۸۰ هزار کاهش موالید مشاهده می‌شود. وی افزود: امسال حدود ۹۰ هزار کسری نیرو داریم که با همکاران و همکاران بازنشته‌و نیروهای حق التدریس پرشد.

■ ■ ■

اعتراض خانواده‌ها به گرانی لباس فرم دانش‌آموزان واجبار مدارس

قیمت روپوش مدارس در کنار سایر هزینه‌های آغاز سال تحصیلی برای بسیاری از خانواده‌ها به دغدغه و چالشی جدی تبدیل شده؛ به‌ویژه آنجا که مدرسه، تولیدی یا فروشگاه مشخصی را برای تهیه لباس معرفی یا خرید آن را الزامی می‌کند. به گزارش ایسنا، هزینه روپوش در حالی دغدغه والدین شده که آموزش و پرورش هر گونه اجبار غیرقانونی می‌داند و اعلام کرده مسئولیت قیمت‌گذاری لباس فرم با وزارت صمت است. بنابر این گزارش، بررسی میدانی از قیمت روپوش مدارس در تهران و کرج نشان می‌دهد قیمت این پوشش بسته به مقطع، جنس پارچه، مدل لباس و نوع مدرسه، تفاوت قابل توجهی دارد؛ به‌طوری‌که قیمت روپوش مدارس در تهران اعم از دولتی و غیردولتی از حدود ۵ میلیون تومان آغاز شده و حتی به ۱۵ میلیون تومان نیز می‌رسد. این رقم در کرج در موارد بررسی شده حدود ۹ تا ۱۲ میلیون تومان و در حاشیه تهران با کیفیتی نه چندان مطلوب حداقل ۳ میلیون تومان است.

■ ■ ■

سی‌ان‌ان: تحریم‌های آمریکا ۸۰۰ دلار و در ایران ۸۰۰ دلار و در ایران تحت تأثیر قرار داد

تحریم‌های آمریکا و خسارات ناشی از جنگ، فشار بر زنجیره تأمین دارو در ایران را افزایش داده و بر اساس گزارش‌ها، نزدیک به ۸۰۰ قلم دارو تحت تأثیر قرار گرفته‌اند. به گزارش فرارو، به نقل از سی‌ان‌ان، ایران بیش از ۹۷ درصد داروهای مورد نیاز خود را، به نظر حجم تولیدی می‌کند، اما برای تأمین برخی دارو ها و مواد اولیه همچنان به واردات و از خارجی وابسته است. تحریم‌های آمریکا نیز با دشوار کردن پرداخت‌های بین‌المللی، همکاری بانک‌ها و تأمین کنندگان خارجی با خریداران ایرانی را پیچیده کرده است؛ این در حالی است که دارو به‌طور کلی از تحریم‌های آمریکا معاف است.

■ ■ ■

مخالفت رسمی دولت با مصوبه مهریه مجلس

معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهوری از مخالفت رسمی دولت با مصوبه مهریه مجلس خبر داد و گفت: دولت، نسبت به این قانون ایرادات متعددی داریم. به گزارش ایسنا، در این پرونده، ضمن تشریح روند بررسی طرح اصلاح موادی از قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی و قانون مدنی با موضوع «مهریه» به یکی از مهم‌ترین ایرادات معاونت به این مصوبه را مربوط به تعیین تعداد سکه در قانون دانست و گفت: این عدد مبنای کارشناسی ندارد، چرا این عدد برای مهریه تعیین شده است؛ معاون امور زنان و خانواده رئیس‌جمهوری یکی از مهم‌ترین ایرادات معاونت را مربوط به تعیین عدد در قانون دانست.

■ ■ ■

سیم‌کارت شقایق دهقان و گلشن فتحی مسدود شد

سیم‌کارت تلفن همراه شقایق دهقان، بازیگر، و گلشن فتحی، بلاگر و فعال مدنی، اخیرا مسدود شده است؛ اقدامی که این دو درباره آن در شبکه‌های اجتماعی اطلاع‌رسانی کرده‌اند. مسدودسازی سیم‌کارت منتقدان در سال گذشته نیز گزارش شده بود. شماری از روزنامه‌نگاران، فعالان مدنی و شهروندان منتقد گفته بودند خطوط تلفنشان بدون اطلاع قبلی قطع شده و در برخی موارد برای رفع محدودیت، از آنها خواسته شده مطالب انتقادی خود را حذف یا مطالبی در حمایت از حکومت منتشر کنند.

■ ■ ■

کشف محموله کوکائین ۵۵۰ میلیارد تومانی در تهران پیش از توزیع

کشف کرد این کوکائین‌هابیش از ۵۵۰ میلیارد تومان ارزش گذاری شده است.

واکاوی مجازی یک خشم عمومی

دلار؛ از صرافی تا اعصاب و معیشت مردم

محمد تقی زاده

دوم شهریور ۱۴۰۵، روزی بود که اعداد از حیطة خشک اقتصاد کلان خارج شدند و مستقیماً به معیشت، زیست‌جهان و روان جامعه قدم گذاشتند. وقتی در های صرافی‌ها باز شد و عدد تازه‌ای روی تابلوهای الکترونیکی درخشید؛ ۲۰۰ هزار تومان! شوک وارد شده به افکار عمومی، فراتر از یک نوسان بازار ارز بود. اما داستان واقعی این سقوط آزاد، نه پشت‌شیشه‌های صرافی‌های خیابان فردوسی، که در هزارتوی شبکه‌های اجتماعی و پشت صفحه گوشی‌های هوشمند رقم خورد.

در کمتر از ۲۴ ساعت، زیست‌بوم مجازی کشور شاهد مسیلى از واکنش‌ها بود. نزدیک به ۲۷ هزار توپیت با هشنگ‌ها و کلیدواژه‌های مرتبط با دلار منتشر شد. ۱۴ هزار کاربر منحصربفرد، هر کدام به زبان حال خود، از ترس، خشم و استیصال‌شان نوشتند. این نوشته‌ها در مجموع ۷٫۵ میلیون بار دیده شدند و ۳۷۰ هزار لایک خوردند. اما اگر بخواهیم از سطح اعداد بگذریم و به عمق فاجعه بنگریم، بزرگی این آمار نه به دلیل حجم داده‌ها، که به دلیل جنس دردی است که در پس آن‌ها پنهان شده است. وقتی در اقتصاد که سال‌هاست با تورم ساختاری دست‌وپنچ نرم می‌کند، قیمت یک اسکناس از یک مرز روانی حیاتی عبور می‌کند، دیگر بحث بر سر چند هزار تومان بیشتر یا کمتر نیست؛ بحث بر سر این است که یک جامعه چگونه می‌تواند با آینده‌ای که هر روز مبهم‌تر و بی‌ثبات‌تر می‌شود، کنار بیاید. و وقتی این آشفتن ممکن نباشد، خشم و غم، بی‌درنگ راهشان را به تایم‌لاین باز می‌کنند.

توپیت: از تریبون گفت‌وگو تا اتاق فریاد
بایاید با خودمان روراست باشیم: توپیت فراسی در آن روز سر نوشت‌ساز، نه محفلی برای گفت‌وگوی مدنی بود و نه تریبونی برای مناظره منطقی. این فضا بیش از آنکه شبیه به یک میدان شهر باشد، شبیه به اتاقی بود که در آن هزاران نفر هم‌زمان، یک درد واحد را به زبان‌های مختلف فریاد می‌زدند. بررسی بر عاطفی و احساسی این حجم از توپیت‌ها نشان می‌دهد که ۲ احساس بنیادین، سایر احساسات را بلعیده‌اند: غم عمیق و خشم انباشته. در بیش از نیمی از نوشته‌ها، آدم‌ها از آینده حرف می‌زدند، اما نه با ذره‌ای امید،

■ ■ ■

گزارش

رئیس اتحادیه: قیمت‌ها ۱۰۰ درصد بالا رفته است

زنگ مدرسه با لوازم التحریر ۱۵ میلیونی

با نزدیک شدن به آغاز سال تحصیلی، خرید چند دفتر و خودکار و مداد دیگر هزینه کوچکی در سبد خانوار نیست. برآوردها از سبدن هزینه یک سبد متوسط لوازم مدرسه به حدود ۱۳ تا ۱۵ میلیون تومان حکایت دارد و رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار نیز می‌گوید قیمت اقلام لوازم التحریر نسبت به سال گذشته بین ۵۰ تا ۱۰۰ درصد افزایش یافته است. امیرحسین جعفری در رویداد ۲۴، نوشت: با نزدیک شدن به آغاز سال تحصیلی، بازار لوازم التحریر وارد یکی از مهم‌ترین فصل‌های فروش خود شده است؛ اما امسال خانواده‌ها با بازاری مواجه‌اند که قیمت‌ها در آن به سرعت بالا رفته و قدرت خرید خانوار از این افزایش عقب مانده است.

برآوردهای منتشرشده از بازار نشان می‌دهد هزینه تهیه یک سبد متوسط از لوازم التحریر و ملزومات اولیه مدرسه برای یک دانش‌آموز به حدود ۱۳ تا ۱۵ میلیون تومان رسیده است؛ رقمی که هنوز هزینه‌هایی مانند سرویس مدرسه، کتاب‌های کمک‌آموزشی و بسیاری دیگر از مخارج آموزشی را شامل نمی‌شود.

سبد ۱۵ میلیونی لوازم تحریر مدرسه

افزایش قیمت حتی در ساده‌ترین اقلام مدرسه هم خود را نشان می‌دهد. بر اساس اظهارات منتشرشده از رئیس اتحادیه لوازم التحریر، قیمت دفتر ۶۰ برگ از حدود ۱۸۰ هزار تومان به ۳۶۰ هزار تومان رسیده و دفتر ۲۰۰ برگ نیز از حدود ۵۰۰ هزار تومان به یک میلیون تومان افزایش یافته است. قیمت خودکار هم از حدود ۱۰۰ هزار تومان به ۱۵۰ هزار تومان رسیده است. این اعداد ممکن است برای یک قلم کالا تنها چند صد هزار

تبادل نظر نیست؛ بلکه به‌بلندگویی تبدیل می‌شود که صدهای خاصی را به‌صورت مصنوعی تقویت می‌کند. بررسی داده‌ها نشان می‌دهد توپیت‌های منتقد رادیکال و سلطنت‌طلب، به‌طور میانگین ۴ برابر بیشتر از نوشته‌های حامیان نظام بازنشر شده‌اند. این تفاوت، تصادفی یا صرفاً بازتاب افکار عمومی نیست؛ پشت‌این اعداد، یک شبکه‌ی منظم و هدفمند نهفته است؛ حساب‌های بزرگ محتوا تولید می‌کنند، صدها حساب کوچک‌تر در کسری از ثانیه آن را بازنشر می‌کنند و الگوریتم پلتفرم نیز که ذاتاً تشنه‌ی تعامل و خشم است، این چرخه را بی‌رحمانه تقویت می‌کند.

نگاهی به جدول پربازدیدترین حساب‌ها، تصویر را شفاف‌تر می‌کند. حساب‌هایی با صدها هزار دنبال‌کننده، به‌راحتی موج‌سازی می‌کنند و رسانه‌های برون‌مرزی، طبیعی‌ترین مقصد کسانی می‌شوند که در پی تفسیر فوری هر هستند. اما شاید عجیب‌ترین و در عین حال انسانی‌ترین عدد این واکاوی، متعلق به کاربری باشد با کمتر از هزار دنبال‌کننده. توپیتی که تنها با یک شوخی تلخ و یک خاطره‌ی مشترک معیشتی منتشر شده بود، نزدیک به ۱۴۰ هزار بار دیده شد. این یک پیام روشن برای مهندسان افکار عمومی دارد: در فضای بحران، همیشه بزرگ‌ترین تریبون‌ها برنده نیستند؛ گاهی یک در داصیل و بی‌برده‌از کوچک‌ترین کنج این اتاق، بلندتر و رساتر از فریادهای سازمان‌یافته شنیده می‌شود.

حذف میانه:

خطر ناک‌ترین پیام‌دوقطبی‌شدگی

شاید مهم‌ترین و در عین حال ترسناک‌ترین یافته‌ی این واکاوی، چیزی باشد که در این میان «حضور ندارد». در آن ۲۷ هزار توپیت، تقریباً هیچ صدای ملموسی از جریان‌های میانه‌رو، اصلاح‌طلب‌و واقع‌بین‌یاحتی محافظه‌کاران منتقد درون حاکمیت شنیده نشد. جراتی که بتواند بگوید «بله، وضعیت معیشتی فاجعه‌بار است»، اما هم‌زمان بگوید «راه‌حل نیز درون همین ساختار و باصلاحات تدریجی پیشنهاددهد».

نه با خشمنامه‌های خلق الساعه، نه با فیلتر پنگ صورت‌مسئله، نه با بیانیه‌های خشک و بی‌روح اداری. پاسخ باید با زبانی باشد که در مردم را انکار نکند. با روایتی که وعده‌های الکی و تاریخ‌مصرف گذشته ندهد. با نقشه‌راهی که کوتاه‌مدت، شفاف و قابل‌سنجش باشد، و شاید مهم‌تر از همه، در کاین نکته باشد که باید میان «فراضی معیشتی» و «برانداز ایدئولوژیک» تفکیک قابل‌شد. خیلی از آن ۱۴ هزار نفری که در آن روز توپیت زدند، لزوماً در پی تغییر کل نظام نبودند؛ آن‌ها فقط می‌خواستند کسی صدای خستگی‌شان را بشنود و سرفه‌ی خالی‌شان را به رسمیت بشناسد. وقتی درد معیشتی و مطالبه‌ی سیاسی یکی انگاشته شوند، دقیقاً همان اتفاقی می‌افتد که جریان‌های رادیکال از رویش‌را دارند: ریخته‌شدن همه‌ی ناراضی‌ها در یک سبد بزرگ.

وقتی میانه‌ی میدان افکار عمومی خالی بماند، دوسرطبیف، کل‌فضا را می‌بلعد: یاوضع موجود با تمام ناکارآمدی‌هایش، یا بازگشت به گذشته‌ی ایده‌آل‌سازی‌شده. این دوقطبی شدن شدید، فقط یک چالش رسانه‌ای نیست؛ یک زنگ خطر جدی اجتماعی است. زیرا وقتی فضای گفت‌وگو به دو قطب رادیکال محدود شود، هر سیاست‌گذاری تدریجی، هر اصلاح کوچک و هر تلاش واقع‌بینانه برای بهبود وضعیت، زیر دست و پای شعارهای مطلق‌گرایانه له می‌شود. مردمی که تشنه‌ی تأیید درد خود هستند، حوصله‌ی تحلیل‌های پیچیده و زمان‌بر را ندارند و در این بازار، جریان‌هایی که ساده‌ترین و اغلب غیرواقعی‌ترین جواب‌ها را برای پیچیده‌ترین سؤالات‌بدهند، بی‌رقیب‌میدانند. توجه خواهند شد.

پارگی «قرار داد نا نوشته»
جامعه‌شناسان سیاسی از اصطلاحی حرف می‌زنند به نام «قرار داد روانی». قرار داد نا نوشته اما عمیقاً ریشه‌دار میان مردم و حاکمیت: شهروندان تحمل سختی‌ها و محدودیت‌های سیاسی را می‌پذیرند، به این شرط که حاکمیت حداقل‌هایی از ثبات، امنیت و رفاه معیشتی را برایشان تضمین کند. وقتی این قرار داد با هواپارها از سوی مدیران نقض شود، ناامیدی دیگر مسئله

می‌زنند به نام «قرار داد روانی». قرار داد نا نوشته اما عمیقاً ریشه‌دار میان مردم و حاکمیت: شهروندان تحمل سختی‌ها و محدودیت‌های سیاسی را می‌پذیرند، به این شرط که حاکمیت حداقل‌هایی از ثبات، امنیت و رفاه معیشتی را برایشان تضمین کند. وقتی این قرار داد با هواپارها از سوی مدیران نقض شود، ناامیدی دیگر مسئله

۶۰ درصد تولید داخل؛ اما وابسته به مواد اولیه خارجی
او درباره سهم واردات تحریر در سبد این کالاها نیز توضیح داده و می‌گوید: اقلام پر مصرف لوازم التحریر حدود ۶۰ درصد تولید ۴۰ درصد وارداتی است، اما همان ۶۰ درصد هم وابسته به مواد اولیه خارجی است. کل نیاز تولید و واردات لوازم التحریر در بهترین حالت به اندازه یک کارخانه لوازم خانگی نباشد.

به گفته گلستانی، دفتر و کاغذ و مقوا بیشترین تورم را داشته‌اند و به واسطه مواد اولیه کاغذ تا ۱۰۰ درصد رشد داشته است. ما به علت شرایط محیطی، تولید کاغذ کمی داریم و چند کارخانه داریم که کاغذ کتاب‌های آموزش و پرورش را تأمین می‌کنند. تمام کاغذهای دفاتر تحصیلی وارداتی است و به واسطه محدودیت‌های شدید واردات کاغذ و کمبود بازار، قیمت کاغذ به شدت بالا رفته و ما هم تحت تأثیر همان قرار گرفته‌ایم.

در خواست از دولت: لوازم التحریر را از مالیات بر ارزش افزوده معاف کنید
او درباره حمایت دولتی از خانواده‌های کم بضاعت نیز می‌گوید: متأسفانه این موضوع دغدغه صنفی ما هم هست. تقریباً یکسال و نیم است که مکاتباتی با دولت و مجلس پیش برده‌ایم تا بتوانیم مقداری افت قدرت خرید مردم را جبران کنیم. رئیس اتحادیه لوازم تحریر می‌گوید: از دولت خواستیم اقلام پر مصرف را از ارزش افزوده معاف کنند تا ۱۰ درصد کاهش قیمت داشته باشیم. از طرفی مردم و خیرین پای کار هستند و حجم زیادی بسته‌های لوازم التحریر توسط تولیدی‌ها در اختیار خیرین قرار گرفته است. اگر چه نیاز به لوازم التحریر بسیار بالاست و بعضاً شاهدیم که اقلام لوازم التحریر نسبت به

او کراین مقایسه می‌کردند که در میانه یک جنگ تمام‌عیر فیزیکی هستند، اما تورم‌شان به پای ایران نمی‌رسد. برای این گروه، بحران نه توطئه بود و نه تقدیر؛ فقط و فقط «ثباتوانی» بود. و همین کلمه «ثباتوانی»، شاید در دناک‌ترین بخش ماجرا برای حاکمیت باشد. حدود ۲۵ درصد اما روایتی رادیکال‌تر داشتند. برای این دسته، دلار ۲۰۰ هزاری تنها یک عدد نبود، بلکه نشانه‌ای از بی‌بست مطلق کلی ساختار بود. آن‌ها از دوران گذشته می‌گفتند، از ثبات اقتصادی نسل‌های پیشین که امروز تنها به یک حسرت تاریخی تبدیل شده است. هشنگ‌های ساختار شکنانه در کنار شعارهای ملی قرار می‌گرفت و با لحنی که آمیزه‌ای از نوستالژی و خشم بود، خواهان تغییر بنیادین بودند.

۱۰ درصد از فضا را اما صداهای متفاوتی پر کرده بودند: تحلیل‌گران فنی، فعالان بازار و کسانی که می‌خواستند در میان این هیاهو، منطق را حفظ کنند. آن‌ها از ترخ طلا، شاخص بورس و استراتژی‌های حفظ ارزش دارایی می‌نوشتند. در میان آن همه فریاد، این‌ها صدای آرام کسانی بودند که به جای تسکین درد، به دنبال مسکن اقتصادی بودند. ۱۰ درصد دیگر نیز سهم رسانه‌ها و خبرنگاران بود: نقل‌قول‌های خشک، بی‌طرفانه و گاهی متناقض از مقامات داخلی و واکنش‌های بازارهای جهانی.

اما شاید تلخ‌ترین بخشی این معادله، ۱۰ درصد پایانی بود. صدای طنز-سیاه. خاطره‌بازی با دلار ۴ هزار تومانی، شوخی‌بسا «اولین کالای خریداری‌شده با دلار ۲۰۰ هزاری» و میهمان پشت‌شان گزنده. این‌ها خنده‌هایی بودند که مکانیزم دفاعی روانی برای تحمل فشاری که راه فراری از آن متصور نیست. جامعه‌شناسان رسانه می‌دانند که وقتی طنز در یک جامعه بر مسائل معیشتی سوار می‌شود، آن جامعه دیگر در مرحله «اعتراض» نیست، بلکه در مرحله «تسلیم همراه با تمسخر» قرار گرفته است.

مهندسی پژواک: چگونه الگوریتم‌ها، خشم را تقویت می‌کنند؟

حالا بیایید از محتوا فاصله بگیریم و به معماری این فضا بنگریم. چرا بعضی توپیت‌ها ده‌هزار بار بازنشر شدند و بعضی‌ها در انزوای دیجیتال خود دفن شدند؟

پاسخ در یک کلمه است: «مهندسی پژواک». توپیت در لحظات بحران، دیگر یک فضای برابر برای

مهندسی پژواک: چگونه الگوریتم‌ها، خشم را تقویت می‌کنند؟

حالا بیایید از محتوا فاصله بگیریم و به معماری این فضا بنگریم. چرا بعضی توپیت‌ها ده‌هزار بار بازنشر شدند و بعضی‌ها در انزوای دیجیتال خود دفن شدند؟ پاسخ در یک کلمه است: «مهندسی پژواک». توپیت در لحظات بحران، دیگر یک فضای برابر برای

کاغذ؛ متهم اصلی گرانی نوشت‌افزار

یکی از مهم‌ترین عوامل افزایش قیمت نوشت‌افزار، رشد هزینه کاغذ و مواد اولیه است. طبق گزارش‌های منتشرشده از فعالان این صنعت، قیمت کاغذ نسبت به سال گذشته بیش از ۳۰۰ درصد افزایش داشته است؛ موضوعی که مستقیماً هزینه تولید دفتر و سایر محصولات کاغذی را افزایش می‌دهد. گرانی البته فقط به محصول نهایی محدود نمی‌شود. تولیدکننده برای خرید مواد اولیه، چاپ، بسته‌بندی، حمل‌ونقل و تأمین سرمایه در گردش نیز با هزینه‌های بیشتری مواجه است و در نهایت بخشی از این افزایش هزینه به قیمت مصرف‌کننده منتقل می‌شود.

دفتر و کاغذ و مقوا بیشترین تورم را داشته‌اند

برای بررسی وضعیت بازار و دلایل افزایش قیمت‌ها با محسن گلستانی، رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار گفت‌وگو کردیم. گلستانی به رویداد ۲۴ می‌گوید لوازم التحریر از ۵۰ تا ۱۰۰ درصد افزایش قیمت داشته است.